

net gjøre gjældende, fordi det var Noget, der under den hele Udvikling maatte følge af sig selv, den nemlig, at Loven af 2den Oktober 1795 ikke er en Lov, der saaledes som Lovforslaget her forkynder sig som en Lov, der skulde paalægge Kommunerne en Forpligtelse til at erstatte saadan Skade; nei, den gaaer meget simplere tilværks, men netop ved at gaae simplere tilværks viser den, hvor stor Ret jeg har til at paastaae, at der maa skee en Forandring af Politiforholdene; sænd der kan være Spørgsmaal om at paalægge Kommunerne Forpligtelsen. Denne Forordning handler om Kommunerne indre Politi; der er Spørgsmaal om Løst. Grunden til, at man har paalagt Kommunerne Forpligtelsen, er ikke den, at man uden videre har fastsat en saadan Byrde paa dem; nei, man har ordnet Kommunerne indre Politi saaledes, at de ere istand til at foretage de Handlinger, som maae være en nødvendig Betingelse for at lægge en saadan Byrde paa dem. Den ærede Rigsdagsmand har nævnt nogle andre Lande. Hvad England angaaer, da finder der ganske vist en saadan Forpligtelse Sted i et vist Omfang, men jeg behøver for dette Lands Vedkommende neppe at gøre opmærksom paa, at dette ligger i hele den Maade, hvorpaa de forskjellige Kommuner have deres Andeel i det egentlige Politi. Jeg skal kortelig omtale de andre Lande, som den ærede Rigsdagsmand har nævnt. Jeg vil oprigtigt tilstaae, at jeg ikkun erindrer Belgien og Württemberg (Stemme: Baden); altsaa Baden, Belgien og Württemberg (Tscherning: der er mange andre Lande). Nei, der er ikke andre end disse Lande og vanskelig nok endda dem. Hvad Belgien angaaer, da er det ganske vist Tilfældet, at det er blevet staaende ved de samme Lovbestemmelser, som i sin Tid ere givne for Frankrig; men man er gennem Fortolking og Opfattelse af Lovgivningen og gennem Modifikationer kommet til Resultater, der ialtsald ikke ville stemme med saadanne Grundsætninger som dem, hvorpaa den ærede Rigsdagsmands Lovudkast hviler. Der mangler i dette Lovudkast en Bestemmelse, som findes i den belgiske Lovgivning, og som viser, hvor meget den ærede Rigsdagsmand er gaaet videre, end der kan være Tale om efter den sidstnævnte

Lovgivning. Efter de belgiske Institutioner bortfalder nemlig Erstatningsforpligtelsen i de Tilfælde, hvor en Kommune har gjort sit Bedste for at forhindre Skaden; de paalægge ikke nogen ubetinget, almindelig Forpligtelse. — Med Hensyn til Baden er det særdeles tvivlsomt, om Erstatningsforpligtelsen der finder Sted, thi de forskjellige Lovgivningsarbejder indeholde ikke Noget derom; det vil komme til at beroe paa, hvorvidt man vil antage, at den svanste Lovgivnings Indflydelse vil komme til saaledes at vise sig. — Det er vanskeligt, hvor man bevæger sig i den Rundskab, man har til fremmede Lovgivelser, at opstille nogen bestemt Paastand, men jeg tør dog næsten sige, at Erstatningsforpligtelsen ikke gjælder i Württemberg. I hvert Fald vil jeg vende tilbage til mit Udgangspunkt med Hensyn til, hvad der maa være anvendeligt paa de fremmede Lovgivelser, det nemlig, at man skal være varsom med at oversføre heri Landet Grundsætninger, som have deres Oprindelse i og ere knyttede til bestaaende Indretninger, om hvilke der for Tiden ikke kan være Tale hos os, og jeg slutter derfor med at gjentage det, hvormed jeg har begyndt: den første Betingelse for, at man kan tilpligte Kommunerne at bære et saadant Erstatningsansvar er den, at de blive satte i en saadan Stand, at de virkelig formaae at forebygge den Skade, som man vil tilpligte dem at erstatte.

Tscherning: Jeg skal ganske kort gøre den ærede Minister opmærksom paa, at der uden tvivl ogsaa i Holland bestaaer en Lovgivning, der gaaer i samme Retning. Det Samme gjælder i Brunsvig; i Preussen tør jeg ikke sige, at det er blevet til Lov, men jeg har seet Forhandlinger derom i det preussiske Kammer, og skulde formode, at Loven er kommen frem og gaaer i samme Retning. Men alt dette er langt mere ligegyldigt end at høre, hvad de egne Love bestemme i den Retning. Loven om Hegn af 29de Oktbr. 1794 siger i dens § 23: „Skulde forsætlig Skade skee paa nogen Mands Hegn, hvortil ogsaa henregnes Bede, Stenter, Broer og Vandhækker, paa Planter, Skoler eller Pile og andre Træer, uden at